

קורס : הכנה לתהליך מחקר

מספר קורס : 207045

מרצה : יוסף גיבארין

מטרה

הקורס מיועד לתלמידי מחקר המעוניינים לכתוב תיזה או עבודת דוקטוראט והמשתייכים לאחד מארבעת המסלולים של הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים : ארכיטקטורה, אדריכלות נוף, עיצוב תעשייתי, ותכנון ערים. מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים כלים להבנה ופיתוח של הנושאים הקשורים במחקר שלהם, לרבות פיתוח וחיידוד שאלות המחקר, מטרותיו וטיעונו, סקירת ספרות רלוונטית, בחירת שיטת מחקר מתאימה לאיסוף וניתוח נתונים, וניסוח הצעה מחקר המכילה את המרכיבים הנרכשים והרלוונטיים. הקורס יסקור גישות ואסטרטגיות מחקר מגוונות המתאימות לעולם התוכן המרחבי והעיצובי.

נושאי הקורס המרכזיים

- מהו מחקר בתחום הארכיטקטורה, אדריכלות נוף, העיצוב התעשייתי, ותכנון עירוני
- מושגי יסוד של המחקר
- כתיבת הצעת תיזה/עבודת דוקטוראט
- תהליך המחקר
- שיטות מחקר
- אסטרטגיות מחקר מרחביות ועיצוביות
- ספרות תיאורטית וכתובת מקורות
- אתיקה של מחקר, זכויות יוצרים
- מגבלות המחקר
- כתיבת תזה, כתיבת מאמר

דרישות הקורס

1. נוכחות חובה 100%. הקורס בנוי סביב השתתפות פעילה של הסטודנטים. לכן, הנוכחות חובה. השתתפות : ציון : 10.
2. מטלות כתיבה קצרות. ציון : 60.
3. כתיבת טיוטה (prospectus) להצעת מחקר (כעשרה עמודים). ציון 30.

הרצאות ומטלות:

הרצאה 1: מבוא לקורס

- המחקר: דרך חשיבה
- המחקר: כחלק אינטגרלי של הפרקטיקה המקצועית של אדריכלים, מעצבים, ומתכננים
- תהליך המחקר
- הכרת מושגי רקע ראשוניים: *ontology, epistemology, positivism, constructivism*

קריאה מומלצת כמבוא:

Kumar, Ranjit (2014). Research a Way of Thinking. In *Research Methodology*. Chapter 1.

הרצאה 2: בעיית המחקר ושאלותיו

פיתוח נושא מחקרי ושאלת המחקר

מטלה 1: הגדרת בעיה ופיתוח שאלת מחקר. הצגה בכתה. המטלה תוצג בשיעור מס' 3
קריאה:

Lucas, Ray. 2016. Introduction: What is architectural research. In: *Research Methods for Architecture*. Laurence King Publishing.

Creswell J.W. 2014. Research Questions and Hypotheses. In: *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Sage Publication. Chapter 7.

הרצאה 3: דיון בשאלות המחקר

- הצגת שאלות המחקר של הסטודנטים ודיון בהם.
- עדכון שאלות המחקר והצעות להמשך.

הרצאה 4: השימוש בתיאוריה וסקירת הספרות

מטלה 2: הצהרת המחקר. הצגה בכתה

Research statement

קריאת חובה:

Creswell J.W. 2014. The review of the literature. In *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Sage Publication. Chapter 2.

Creswell J.W. 2014. The Purpose Statement. In *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Sage Publication. Chapter 6.

הרצאה 5: דיון בסקירת הספרות

הצגת הצהרת המחקר

הרצאה 6: בחירת שיטת מחקר

א. שיטת המחקר האיכותנית

ב. שיטת המחקר הכמותית

ג. שיטת המחקר המשלבת

קריאה מומלצת:

Lucas, Ray. 2016. Defining your research methodology. In: *Research Methods for Architecture*. Laurence King Publishing. Chapter 2.

Groat, Linda and Wang, David. 2013. What's your question? Literature review and research design. In *Architectural Research Methods*. Chapter 5.

הרצאה 7: מחקר כמותי

השערות, שיטות איסוף נתונים, דגימה, ניתוח, כתיבה

קריאה:

Creswell J.W. 2014. Quantitative methods. In *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Sage Publication. Chapter 6.

הרצאה 8: מחקר איכותני

הרצאת אורחת: ד"ר אפרת איזנברג.

קריאה מומלצת:

1. שמחה, שלסקי וברכה אלפרט. 2007. דרכים בכתיבת מחקר איכותני: מפירוק המציאות להבנייתה כטקסט. מכון מופ"ת וכליל.
2. שקדי, אשר. 2003. מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני-תיאוריה ויישום. הוצאת רמות, אוניברסיטת תל-אביב.
3. חזן, אורית וליאורה נוטוב. 2013. הוראות מירר איכותני: אתגרים, עקרונות, יישום. מכון מופ"ת.

חקר הטקסט והשיח

4. עירית, קופפרברג. 2010. חקר הטקסט והשיח: ראשומון של שיטות מחקר. הוצאת הספרים של אוניברסיטת הן-גוריון בנגב.
5. רבקה, תובל-משיח וגבריאלה בפקטור-מרזל. 2010. מחקר נרטיבי: תיאוריה, יצירה, ופרשנות. כליל: סדרת ספרים בנושאי חינוך.

הרצאה 9: אסטרטגיות מחקר מעולם התוכן המרחבי והעיצובי

סקירת שבע אסטרטגיות מחקר בתחום המחבי והעיצובי.

מטלה 3: בחירת המתודולוגיה המתאימה והצדקתה. הצגה בכתה.

קריאה מומלצת:

Groat, Linda and Wang, David. 2013. Seven research strategies. *Architectural Research Methods*. Wiley. Part II.

הרצאה 10: דיון בבחירת שיטת המחקר

הצגת מטלה 3 של שיטות המחקר שהסטודנטים עיצבו

הרצאה 11: אתיקה של מחקר

הצגת סרט על איתקה של ממקר.

<https://m.youtube.com/watch?v=9zfrpFwIwug>

קריאה חובה:

Creswell J.W. 2014. Writing Strategies and considerations. In Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. Sage Publication. Chapter 4.

הרצאה 12: כללי כתיבה

- ניתוח מאמר מדעי: כיצד כותבים 'מבוא'
- סיכום: מחקר, מרכיבים וכתיבה.
- כתיבת הצעת מחקר. (purpose statement)

ספרי לימוד:

- Creswell J.W. 2014. *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Sage Publication.
- Creswell J.W. 2015. *A Concise Introduction to Mixed Methods Research*. Sage Publication.
- Groat, Linda and Wang, David. 2013. *Architectural Research Methods*. Wiley.
- Lucas, Ray. 2016. *Research Methods for Architecture*. Laurence King Publishing.
- Kumar, Ranjit. 2014. *Research Methodology*. Sage Publication.

בעברית:

שמחה, שלסקי וברכה אלפרט. 2007. דרכים בכתיבת מחקר איכותני: מפירוק המציאות להבנייתה כטקסט. מכון מופ"ת וכליל.

שקדי, אשר. 2003. מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני-תיאוריה ויישום. הוצאת רמות, אוניברסיטת תל-אביב.

חזן, אורית וליאורה נוטוב. 2013. הוראות מירר איכותני : אתגרים, עקרונות, יישום. מכון מופ"ת .